

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: Félévre 6.— kor., negyedévre 3.— kor.
Vidéken: Félévre 9.— kor., negyedévre 4.50 kor.

Felelős szerkesztő:

MÓRICZ PÁL.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Dégenfeld-tér 2. szám. — Telefon 412. szám.

Egyes szám ára 4 fillér.

Kossuth Ferenc politikája.

Budapest, szept. 30.

(P.) Kossuth Ferenc államférfiúi működésén, kezdettől fogva, szemmeláthatólag az a vezérlő gondolat vonult végig, hogy: az ország természetes és törvényes jogaiból föladni nem szabad semmit, de a konfliktusok politikája helyett gyakorlati politikát kell folytatni és a függetlenségi programból fokozatosan meg kell valósítani mindazt, ami békés uton, katasztrófaszerű rázkódtatások nélkül keresztül vihető s aminek a megvalósítása a nemzeti létfenntartás és boldogulás szempontjából a legsürgősebb.

Ennélfogva mindenkor azt hangoztatta, hogy a közjogi principiumoknak állandó és szilárd fentartása mellett — első sorban a gazdasági önállóságra kell törekedni; mert hite és meggyőződése szerint ez biztosítja az ország anyagi megerősödését és az anyagi erő szolgáltatja az eszközöket az önálló állami élet kifejlesztésére és kidomborítására s ugyszólván automaticamente megteremti azt a független magyar

államot, amely Mohács óta csupán 1848-ban élt egy kis ideig.

Ezt hangoztatta Kossuth Ferenc az ellenzéki padokon, ezt hirdette akkor, amikor a koalíciós kormányban tárcát vállalt, ezt hangoztatta következetesen és bátran a miniszteri bársonyszékből, erre tett igen fontos előkészítő lépéseket kormányzasi és törvényhozási uton és ezt hirdeti állhatatosan ma is.

Tette és teszi pedig ezt Kossuth egyfelől azért, mert a gazdasági önállóság a függetlenségi párt programjának egyik sarkalatos tétele, másfelől pedig azért, mert ennek a hagyományos nemzeti követelésnek a megvalósítása a fennálló közjogi alapon is lehetséges. Hiszen maga a 67-iki kiegyezés s azután a törvényeknek egész sorozata ezt a jogunkat teljes integritásában kifejezetten fentartotta és a király maga sem vonja ezt kétségbe; tehát az effektuálás egyáltalában semmi legitím akadályba sem ütközhetik.

Tette és teszi továbbá ezt Kossuth azért, mert hite és meggyőződése szerint a nagyhatalmi állással járó és folyton fokozódó óriási terhek viselésére — amelyek elől el-

zárkózni a nemzetközi viszonyok miatt alig lehet — csak úgy képes az ország, ha a szabad gazdasági fejlődés útján új erőforrásokat nyithat. Mindenképpen gyakorlati és minden jogos érdeket kielégítő, a nemzet és király közötti összhangot szolgáló politika tehát az, melyet Kossuth Ferenc, a gazdasági önállóság zászlója alatt, egyfelől körültekintő mérséklettel, másfelől céltudatos és rendithetetlen kitartással követ. Nem csak nem a konfliktusok kockázatos politikája ez, hanem éppen ellenkezőleg, a legbiztosabb út a konfliktusok elkerülésére s a magyar nemzet és a király, valamint Magyarország és a szövetséges Ausztria között az annyira kívánatos megértésre.

Örvendetes és biztató jelenség, hogy ezt a békés, alkotmányos, higgadt és mérsékelt politikát — amely nem dinamikus erőhatásokkal dolgozik, hanem a porszibilitás alapján mozog — a nagy és hatalmas függetlenségi párt, egy parlamentben, mint a parlamenten kívül, egy ségesen, szilárdan, egy szívvel-lélekkel követi; s ezzel biztosítja bölcs vezérének azt az imponáló

VÁSÁROLJUNK FEKETE KALAP-ÁRUHÁZÁBAN.

Elégtétel.

A bank igazgatója reggel kilenc órakor sorba bement a bank osztályaiba és bemutatta az új gépirókisasszonyt:

— Szabó Vilma kisasszony, az intézet új tisztviselőnője.

Legvégül a levelezési osztályba mentek, ahol az igazgató még egy kis hivatalos beszédet is tartott, lévén ez így szokásban az intézetnél. Aztán a főlevelező kollégialis szeretetébe ajánlotta a kisasszonyt és távozott.

A főlevelező, Weisz Ármin, amint megpillantotta az új gépiróleányt, meghökken. Széplős, vörös arcát összeráncolta, pupját még jobban felhuzta, látszott rajta, hogy gondolkodik. Semmi kétség, ő ismeri a leányt. De honnan? Ez az arc, ez az alak... Bizonyos, hogy valahol már találkozott vele. Aztán apró szemei felesillantak. Hirtelen agyába futott az emlékezés. Megborzongva, gunyosan nézett a leányra. Az állta a tekintetét. A főlevelező töprengett. Lehetséges volna? ..

De higgadsága visszatért és közömbösen szólt a leányhoz:

— Foglaljon helyet, kisasszony, ott az üres gépnél. Majd diktálok.

A leány leült és a levelezési osztályban megindult a rendszeres, megszokott munka.

*

Az irodai órák után a főlevelező megvárta az utcán a leányt.

— Kisasszony, — szólott hozzá — beszélnem kell önnel.

A leány nyugodtan felelte:

— Tessék, rendelkezésére állok.

— Kisasszony, mi ismerjük egymást.

— Igen.

— Egy olyan helyről ismerem önt, ahol nagyon kevés az erkölcs. Emlékszik reám?

— Emlékszem. De kérem önt, ne beszéljen erről.

— Kellemetlen önnek, nemde? De hát beszélnem kell róla. Ön, mikor állását nálunk elfoglalta, bizonyára nem szólt az uraknak — a multjáról.

— Nincs joga senkinek a multamban kutatni. Én eldobtam magamtól e szennyest multat és új pályámon tisztességesen megállom helyemet.

— Nekem erkölcsi kötelességem az urakat multjáról felvilágosítani.

— Utáltam önt teljes életemben, most még jobban utálok.

— Akkor... ott sem hallgatott meg... mindenkinek árulta a szerelmét, csak nekem nem, aki jobban szomjuhoztam utána, mint bárki és aki azt jobban meg is fizette volna.

— Utáltam önt.

— De most, drágám, a kezemben van. Birni akarom magát, ha nem fogom, szólok. Érti? Az irodában lehetetlenné teszem.

— Helyes. Akkor megyek más irodába, ahol nem kutatják a multam. Most pedig, kérem menjen. Menjen, mert nem akarom önt látni!

És a lány büszkén lesújtó tekintettel otthagya a széplős, pupos férfit.

*

Másnap pontosan megjelent az irodában Szabó Vilma. A levelező gunyosan nézett a lányra, mintha azt mondta volna:

— Lesz itt ma meleg nap!

A levelező még bántóbban, még gunyosabban tekintett a lányra, mikor az átvett levelekkel a vezérigazgató szobájából kijött.

Apró, szurós szemét a leányra függesztette és arca elárulta a belsejében tomboló kárörömet:

Valódi hollandi tulipán- és jáczint-hagymák, ugyszintén szobai dísznövények nagy választékban kaphatók

Paczelt Jánosnál

Piacz-utca 28-ik szám.
Kertészet:
Ferencz József-ut 6. szám.

pénztár létesítését és olesó 20—30 filléres naptár kiadását.

Kovács Akos az állami iskolákban tanító vallásánarok díjazásáról és vasúti féljegy kedvezményéről tett javaslatot.

Több kisebb ügy letárgyalása után az elnök indítványára köszönetét fejezte ki a kongresszus: a kereskedelmi miniszternek, Justh Gyulának, a református egyháznak, a városnak, Debrecen város közönségének, Hajdúvármegye alispánjának, a főiskolának, Szele Györgynek, Uray Sándornak, Hajdu Zsigmondnak, teológus ifjuságnak, a főiskolai énekkarnak, Mácsay Sándornak, Vargha Gyulánénak, Lampérth Gézáknak, a Dóczy-intézet növendékeinek, a városi színház igazgatójának, a debreceni sajtónak és az összes közreműködőknek.

A gyűlés 3 órakor ért véget.

Balthazár Dezső imával zárta be a gyűlést, majd pedig felesendült az egybegyűlt lelkészek ajkán a „Dicséret, dicsőség...” kezdetű ének. Az ének elhangzása után az Orle nagy közgyűlése véget ért.

Igy végződött a történelmi nevezetességű gyűlés, az Országos Református Lelkész-Egyesület kongresszusa.

A lelkészek nagyrésze még ma délután elutazott városunkból, de azért sokan maradtak még itt, akik csak később távoznak el Debrecen város vendéglátó lakosságának köréből.

EGYHÁZ, ISKOLA.

A lumpoló iskola. A nagyrocei kórhely diákok ügyét tegnap késő estig tárgyalta a bíróság. Az eddig kihallgatott tanuk vallomása nagyban terhelő Gyulay igazgatóra, akire azt vallották, hogy viszonya volt egy pincérlánnyal. Ez a lány protezsálta azután a pubinak nevezett igazgatónál a diákokat, hogy jó osztályzatot kapjanak s meg ne bujjanak. Persze a tanuknak nagyrésze csak hallomásból tudja e dolgokat. Az állítólagos ténytanukra csak ma délelőtt került a sor. A beidézett diák-tanuk egész kedélyesen fogják fel az ügyet. Vigan nevetgéznek, cigarettáznak a folyosón s szinte kéjjel mesélik, hogy most rajtuk a sor. Eddig a tanárok és az igazgató kezében volt a hatalom, most pedig tőlük függ egy igazgató és tanár sorsa. A tanukihallgatások valószínűleg késő estig el fognak tartani, de lehet, hogy még ma befejezik a pörbeszédet is. Az ítéletet — úgy hírlik — ma hirdeti ki a bíróság.

Kereskedelem, ipar.

Az általános ipari közismereti tanfolyamra beiratkozott hallgatókat felhívja a debreceni m. kir. állami fémipari szakiskola igazgatósága, miszerint folyó évi október hó 2-án szombaton este 7 órakor a tanfolyam megnyitását jelenjenek meg a Burgundia-u. 1. szám alatt. — Beiratkozás céljából fenti időig elfogad jelentkezőket az igazgatóság.

Levél a Hortobágyról.

— A csikós, meg a „Náci” számár. — Egy juhász a „vicinálisról”.

Egy hortobágyi „kintlakos” barátunk két jóízű aprósággal kedveskedett a pusztáról. Ajánljuk az olvasóknak a pompás hortobágyi levelecskét.

A „Náci” számárról.

Debrecen város törzsménésének Tóth Sándor csikós gazda a számadója. Ehhez a törzsménéshez tartozik a „Náci” nevezetű városi számár is. — Nevezetes és közismert számár a Hortobágyon Náci, a számadó fia, ifjabb Tóth Sándor ezen szokott — *szamarológolni*.

Az elmúlt héten a „Náci” számár, valamiféle nézeteltérés következtében bekapta az öregebb Sándor gazdának a „balköz” mu-

tatóuját, sőt *le is nyelte* a beharapott darabot.

Tóth Sándor számadó sérült kezével kénytelen volt orvoshoz, még pedig Cseh János állatorvoshoz menni. Cseh János annak rendje-módja szerint megoperálta, bekötözte a sérült kezét, — csak Tóth Sándor számadó nem tudott megnyugodni az esetben:

— *Csikók közt nőttem fel, — ugymond — csikós vagyok mai nap is, huszár is voltom! Soha semmi csiny nem esett rajtam. Oszd ehun egy csacsi tett csuflá, ezt kegyetlen szigyellem!*

Juhász és a vicinális.

Az elmúlt héten a hortobágyi állomáson sok utas várta az ohat-kócs felől érkező vonatot. De a vonat, mint rendesen, ekkor is késétt jó másfél (1 és fél) órát. Az utasok váróterem hiányában kint a forró napon várták a vonatot! — Az egyik uri utas, aki a Hortobágy megtekintésére rándult ki, már nagyon türelmetlenkedett és többször is említette.

— Ez már mégis sok!

Egy jóképű, idősebb, barna-piros arcú juhász — hallva ezt a sok panaszt — odahuzódott a türelmetlen urhoz. Emígyen vigasztalta:

— Ne tesszen türelmetlen lenni! Mer' csak nem gyün a masina, míg az uton a bakter buzáját el nem esépli...

(L—s.)

Irodalom, művészet.

A juhász baja.*

Irta: Gyöngyösy László.

I.

Juhom a pallagnak kerül,
Cseng-bong a harangom elül.
Két bojtárom a két szélen,
A számaram a közepén.
Kutyám pedig a nyáj után
Csak ugy ordít a vad nyomán.
En utánok vizen-sáron,
Itt járok-e jövő nyáron?

II.

Van két hete, avagy három,
Hogy a számadómat várom.
Szólok véle, majd megkérdem,
Megmaradok-e a télen?

Amoda jön számár hátan,
Ó lesz talán, amint látom.
Megösmérem jó távolról,
Sereglye-szörű számárról.
Kalapja karimájáról,
Ezüst csattos kantárszárról.

„Jó napot édes bojtárom,
Tudom van nekem nagy károm.”
Nincs gazd' uram, bizony nem lesz,
Mig ez a juh kezemen lesz!
De nagyobb kár van szivembe,
Azt is a kend lánya tette.
Adja nekem feleségül,
Nem élhetek nála nélkül.

„Öreg bojtár nem számadó,
Lányom neked nem eladó.”
„Hozzám nem is, de majd máshoz,
Az alvégi nagy gazdához.
Mire a nap lesz kelőben,
Nem lát már e nagy mezőben.
Nem viszek én el egyebet,
Csak furulyám, a szürömet.
Által megyek ma a Tiszán,
Lesz, ki sirva gondol reám!”

Művészi hangversenyek. A Zenekedvelők Köre az idei szezonban még fokozottabb mértékben fog a zenei fellendítésén munkálkodni és művészi programját nagyrészt már megállapította. Az első hangversenyen, mely október 22-ikén lesz, Kubelik

* Egy népdal töredék felhasználásával íródott.

fog fellépni. A további hangversenyek eddig a következőképp vannak megállapítva: November 11-ikén Heinemann Alexander kamaranékes, Berlin, december 7-ikén Sauer Emil zongoraművész, 1910 január 4-én a világhírű Sevesik vonósnégyes. A további hangversenyek előkészítése most van folyamatban. — A Kubelik hangversenyre a tagok által el nem foglalt helyek előjegyezhetők 6 és 5 koronájával Hegedüs és Sándor könyvkereskedésében. A tavalyi helyeket a tagok részére a kör változatlanul fentartja s az új bérletjegyeket eljárója útján mindenkinek kézbesíteni fogja. Tagok a tagsági díj lefizetése után ugy a Kubelik hangversenyt, mint a többi hangversenyeket díjtalanul látogathatják. Tagul még mindig lehet jelentkezni az összes választmányi tagoknál, valamint Hegedüs és Sándor könyvkereskedésében. Az új tagok saját nevükre szóló állandó belépőjegyet kapnak, mellyel már az október 22-iki Kubelik hangversenyen is részt vehetnek. Tagsági díj az egész szezonra 16 vagy 20 korona. Egy néhány páholy is bérelhető még 4 személy részére 80 koronáért az egész időnyre.

Ferenzi Frigyes munkája. Ferenczi Frigyesnek, a debreceni színház zseniális főrendezőjének egy hézagpótló könyve jelenik meg november hónapban. Ennek a könyvnek a címe: „Színház és rendezés”. Könyv a vidéki színház modern művészi rendezéséről, melyre vonatkozólag következőket jelenti a szerző:

„Ez alatt a cím alatt 1909 november havában új könyv jelenik meg. A könyv mindenkinek szól, aki szívén hordja a magyar színészet sorsát, aki érdeklődik a modern színjátszás elveiről s aki bepillantani óhajt a színház rendezés eddig ismeretlen titkaiba. De szól különösen a vidéki színházak rendezőinek és előadóművészeinek, akik számára eddig semmiféle magyar nyelven írott szakmunka nem áll rendelkezésre.

Évek hosszú során gyűjtött rendezői tapasztalatok után, a külföldi színházi szakirodalom figyelembe vételével született meg ez munka. A szerzője azt a célt tűzte ki maga elé, hogy a vidéki színház rendezés eddigi hibáira rámutatva, megállapítsa és rendszerbe foglalja azokat az elveket, amelyek a vidéki színház igazgatásának művészi tartalmát adnak s amelyek az előadás színvonalának tekintetében a vidéki színházakat egyenlő magasra emelik a fővárosi színházakkal.

Ha ezt a célt a most piacra kerülő könyv egy csapásra nem is tudja elérni, — amit gyöngeségem és tárgyam roppant anyaga folytán remélni sem merek, — annyit talán mégis elérek vele, hogy egy hasznos és üdős színházi irodalomnak, amely immár Magyarországon sem késztetik soká, első feckéje és megindítója a Színház és rendezés leend.

A könyv ára 2 korona. Megrendelés a könyv szerzőjéhez intézendő.

Ferenzi Frigyes.

a Debreceni Színház főrendezője.

Vádak a szocialista vezérek ellen.

Budapest, szeptember 30.

A Pesti Napló ma hosszú cikket közöl, amelyben erősen megtámadja a magyarországi szociáldemokrata párt vezetőit. Azt mondja, hogy ezek a vezetők csak a jó állásokkal törődnek és így a pénztára gyakran üres.

Éppen ezért a német szociáldemokrata párt megszakitott minden összeköttetést a magyar szocialistákkal. Az idei német kongresszusra meg sem hívták a magyarokat.

A magyar párt viszonyairól egy Alpári Gyula nevű újságíró informálta a német testvérpártot. A pártvezetőség ennek következtében el-

küldötte Schwartz Richárd bizalmi emberét Berlinbe, hogy ott lehetlenné tegye Alpárit. De ez nem sikerült. Sőt maga Schwartz Richárd is olyasfélét mondott, hogy *nincs minden rendbe* a magyar pártvezetőségben.

— Ennek a delegáltak a szájából tudják ma a németek — írja a Pesti Napló — hogy Groszmann Miksa *szívesen lemondott* a párttagítatorok minden dicsőségéről, szívesen kárhoztatta magát örök némaságra, amikor a pártvezetőség biztosította neki aligazgatói állást az Országos Munkásbiztosító Pénztárnál. És ugyanettől a delegátustól tudják, hogy Groszmann Miksát csak azért segítették be ebbe az állásba, mert a pártvezetőség ki nem állhatta és szabadulni akart tőle. Tehát nem a kvalitás, de az ellenszenv juttatta őt ebbe a pozícióba. S az sem utolsó dolog, hogy Schwarz ur a magyar pártviszonyok jellemzésére még a saját sérelmével is előhuzakodott. Felpanaszolja, hogy a párt budapesti könyvkereskedését egy tanító vezeti s ő — Schwarz ur — aki tanult könyvkereskedő, tehát szakember, a párt német közlönyét kénytelen szerkeszteni. A tanító százhusz forint fizetést kap, míg neki csak százat adnak a szerkesztésért. És így igazolja, hogy az állásokat nem a pártérdek, de aszerint osztogatják, hogy kimennyire rokonszenves, vagy ellenszenves a pártvezetőségnek. Ilyen információk után természetes, hogy Németországban az a vélemény alakult a magyar pártvezetőségről, hogy ezeknek az uraknak a pártmozgalomesakannyiban fontos, amennyiben bizonyos állások kreálására alkalmat nyujt. Így van ez a korrump polgári társadalomban is, ahol sok akciót csak azért indítanak, mert nyomában új állások szervezhetők.

A pártvezetőség bizonyára nem fogja szó nélkül hagyni ezeket a súlyos vádakat.

UJDONSÁGOK.

Az árvákért.

Borus, borongós őszi idő volt ma, a vasutas-árvák napján, éppen oly bus, szomorú, mint azoknak az apátlan, anyátlan gyermekeknek a sorsa, akiknek a javára gyűjtést rendeztek mosolygó lánykák, bájos asszonyok. Van valami hasonlatosság az ős és az árva gyermekek közt. S van valami ellentét a siró, anyátlan gyermek és a mosolygva, kacagva gyűjtők között, akik ma ott örültek, vigadtak a Piac-utcai korzón.

De talán a mosolygás, ami ma ott ült mindenkinek a cán, ott ragyogott mindenki szemében nem volt egyéb, mint az őszi napfény enyhe, szelíd fénye, mint a jótékonyság okozta öröm ragyogása. S az a térzene, melyet ma az Egyetértés dalkör rendezett, riadója volt a jótékonyság mezejére indulóknak.

Azok a kis virágos nátrák, melyekben

kedves urasszonyok, urleányok árulták a fehér dus krizantém virágokat, talán alapjai annak az árvaháznak, amelyért a derék rendezőség fáradozik? Oly szép elnézni a pajkos konfetti csatározást a fiatalok közt., akik bizonyára oly boldogok, mint az árva gyermekek, ha játszadozik. A jótékonyság fénylő, tarka csillagai azok a konfetti szemek a mosolygó leányok bodor hajfürtjein.

Szép, elragadó képet nyujtott tegnap este a Piac-utca, hová sokan seregzettek ki, hogy elhozzák filléreiket az árváknak, akiknek nincsen hű gondviselőjük! A vasutas árvák részére a gyűjtést még ma, pénteken is folytatják. Hozza meg e napon ki-ki a tehetségéhez mért áldozatot! (n. f.)

Véres családi dráma.

Meggyilkolta a feleségét.

Aztán öngyilkos lett.

Megdöbentő tragédiája játszódott ma le egy házaspárnak Földesen. — A családi egyenetlenség halottas házzá alakította Bene Imre odaváló lakos hajlékát. Tegnap virradóra meggyilkolva találták Bene Imrét és feleségét.

A rejtélyes, borzalmas gyilkosságról a földesi előjáróság azonnal értesítette a debreceni ügyészséget, amely a vizsgálatot bevezette.

A vizsgálat megállapította, hogy az asszony, kit férje egy doronggal fejbevégt, koponyarepedés következtében halt meg. — Bene Imre ezután kést vett elő, mellbe szurta magát és azonnal meghalt.

A szennáció öngyilkosság nagy izgalmat keltett Földesen és először rablógyilkosságot rebesgettek. Később azonban kiderült, hogy Bene Imre volt okozója a szomorú tragédiának.

Bene Imre 53 éves gazdálkodó rosz viszonyban élt feleségével. — A férj féltékeny volt és ezért gyakran verte fel a háborúság a házi béke esendjét. Beszéli azt is, hogy Bene Imre azt gondolta, hogy 21 éves fiával szeretkezik a felesége.

Tegnap este is családi perpatvar volt a házastársak között. Bene Imre mindenáron kiakart kezdeni feleségével, de felesége hozá volt már szokva férje rossz természetéhez és nem is hajtott semmit szavaira. Bene erre dühbe jött és a keze ügyébe eső doronggal feleségét leütötte. Az asszony azonnal meghalt. Bene ezután kést ragadott és kioltotta a saját életét is.

Földesen, a tragikus véget ért házaspár iránt nagy a részvét. A kir. ügyészség a temetési engedélyt megadta.

— A pénzügyminisztérium új államtitkárja. Kupez Odön örökét betöltötték. A hivatalos lap mai száma jelenti, hogy a pénzügyminisztérium új adminisztratív államtitkárja Pap Elek államtitkári címmel és jelleggel fölrüházott miniszteri tanácsos lett.

— Kossuth-szobrok a város-házán. A debreceni Kossuth-szobor pályázat pályadíj- és 1000 koronás jutalomdíjnyertes szobormintáit a nagyerdei pavillonból ma délelőtt szállították be a városházára. A mintákat valószínűleg a városháza folyósóin fogják elhelyezni.

— Mai tanácsülés. A városi tanács ma délelőtt tíz órakor Körner Adolf h. polgármester elnöklete alatt ülést tartott a városháza kistanácstermében. Az ülésen apró adminisztráció, nyugdíj, kisbérleti és egyéb folyó ügyeket intéztek el.

— A munkásgimnázium ez évi tanfolyama. Az igazgatóság nevében értesitem a munkásgimnáziumi hallgatókat, hogy a beiratkozás már kezdetét vette s tart e hó 30-ig mindennap este 6—7-ig. Október 1-én lesz az első előadása a II. tanfolyamnak a magyar irodalomból. Megtartja Kardos Al-

bert dr. főreáliskolai tanár. Szombaton az I. és II. évfolyamnak együttes előadása lesz a magyar nyelvtanból s ugyanakkor lejegezzük az órarendet is. A bizottság két tanfolyamot tart fenn. Előadás mindennap lesz és pedig minden tanfolyamnak külön-külön, hetenkint két vetítéses s három elméleti: a magyar nyelvből, mennyiségtan és mértanból, szabadkézi rajzból és könyvtelantából. A tanfolyam tanári kara az utasítás szerint elsősorban a középiskolai tanárokból alakult meg. Az egészségügyi szakemberekre: Brunner Lajos dr.-ra és Racz Lajos dr.-ra bizta. Szükség szerint egy ismétlő óra lesz hetenkint. Midőn közoktatásunkban eme hézagpótló intézményekre felhívom a fiatal iparos ifjuság figyelmét, kérem, hogy minél nagyobb számmal jelentkezzenek hirdett előadásainkra. Beiratkozás a bábaképezésben történeik. Az igazgatóság megbízásából: dr. Zalai János, főreálisk. tanár, biz. jegyző.

— A katonák részvéte. Thaly

Kálmán elhunyt alkalmából a helybeli 61-ik gyalogezred és kifejezte részvétét Debrecen város tanácsának. A rövid, de meleg hangú részvétírat, mely válasz a tanács által kiadott gyászjelentésre, ma délelőtt érkezett meg a város polgármesteri hivatalához.

— Az utszólról. Utána vagyunk a református papok nagygyűlésének is.

Hatalmas, erős magyar embereket látunk itt. És micsoda gyönyörűséges szép tiszteletes asszonyokat!

Nem féltjük a magyar fajtát.

Vasizmu és a ráspolyszöveget is összemorzoló gyomru férfiak ezek a tiszteletes urak.

Midőn Németh Andrásnál, az „Arany Bikában“ ösmerkedtek, egy este 2 mázsa debreceni kolbászt, másfél mázsa halat, egész máglya csirkét, kappant, rucát, libát, pulykát fogyasztottak el.

Hát még a borok?... A csoóri, móri, dunántuli tiszteletes atyafiak hajnalokon, hajnolokon hajtogatták fenéig a kupákat.

— A gázmotorok kezelőinek tanfolyama a m. kir. technológiai iparmuzeumban f. é. október hó 18-ik napján nyílik meg és november 13-ig tart. Az előadások naponta este 7 órától 9-ig a felső ipariskola I. em. 44. sz. termében tartatnak. E tanfolyamon a világítógáz-, generátorgáz-, benzín- és nyerspetróleummotorok szerkezetét és kezelését tanítják. — Tanulóknak felveszik az ilyenféle motorok tulajdonosait és kezelőit, a motorgyárak szerelőit és géplakatosait, végül a jelentkezők sorrendjében más géplakatosokat is. A beiratásokat a m. kir. állami felsőipariskola (VII., Népszínház-u. 8. szám) I. em. 44. számú tantermében október hó 16-án este 7 órától 9-ig és 17-én délelőtt 10 órától 12-ig tartják meg. A jelentkezők kötelesek igazolni mesterségüket és jelenlegi foglalkozásukat. Tandíj 10 korona. A hallgatók a tanfolyam elvégzése után vizsgát tehetnek, a vizsga sikeres elvégzéséről bizonyítványt nyernek. A vizsga díja 10 korona. A m. kir. technológiai iparmuzeum igazgatósága.

— Oláh Gábor „Petőfi képzelete“ nagy irodalmi ujdonság, 4 korona. Csáthy Ferenc könyvkereskedésében.

— Részeg szekeres és a kisvonat. László János szekeres az olajütőben. E hó 29-én este 6 óra tájban részeg fővel hajtattott végig az utcán. — A nagyerdő felől jövő, a Simonffy-utra való átjárónál elhaladó kis vonat majd elütötte a szekereset, aki éppen akart áthajtani, a kisvonat előtt. Király Károly mozdonyvezető éberségének köszönhető, hogy a veszély elhárult. Aki még ideje korán megállította a vonatot.

A rendőrség a részeg kocsis ellen megindította az eljárást.

— **A P. Nagy Zoltán igazgatása alatt álló zenekonzervatórium** alapításának e második évében az ország egyik legnagyobb zeneiskolájává fejlődött. A zongora, hegedű és ének tanszakokon 33 osztály állított fel ez ideig. És pedig 17 gyakorló, 12 közép, 4 kiművelési és akadémiai előkészítő osztály. A jelentkezés még folyton tart, úgy hogy októbertől számítandó tandíjfizetési kötelezettséggel október elején új osztályok felállítására válik szükségessé. Kezdek és haladók a hivatalos órák alatt d. e. 11-1-ig, d. u. 5-6-ig vétetnek fel az iskola helyiségében: Piac-u. 26. sz. emelet. Tandíj: 4 vagy 5 forint havonként.

— **Kiállítás.** A Hegedűs és Sándor cég Kossuth-utca 11. szám alatti helyiségeiben rendezett nagy könyv- és képiállítás október hó 4-én estig megtekinthető.

— **Festő- és rajztanfolyam nők részére.** Pálffy József reáliskolai tanár és festőművész ebben az iskolai évben is megtartja a nők részére szánt festő és rajztanfolyamát, amelyben már számos úri nő nyerte művészi jóízűségét és műkedvelőséget meghaladó kiképezettségét. Az ideai tanfolyam október 2-án nyílik meg s erre jelentkezhetni vagy az állami főreáliskolában, vagy az illető tanár magánlakásán (Burgundia-u. 4. szám.)

— **Barum-féle amerikai állatkert** és vadállatkert az ideai őszi vásár szenzációja, mely tegnap már megkezdte előadásait. Ez a híres állatkert 128 vadállat berendezésével még külön vadállatkertként is bemutatott igen érdekes akrobata mutatványokkal. Különösen említésre érdemes az orosz-lánok versenybirkozása, ami nem mindennap látható szenzáció, továbbá a medvék mutatványa. A mutatványokat az állatokkal ifj. Kocka Jarovov és a hirneves miss Józsa végezték előkelő közönség zajos tapsai mellett. Az előadások kezdete ma is délután 5 és este 8 órakor kezdődnek, maga az állatkert reggel 9 órától este 10 óráig megtekinthető.

— **Ujtás a színházi cukorkákkal.** A debreceni első Gőzcukorkagyár, hogy a közönségnek a színházi cukorkák könnyű beszerzését lehetővé tegye, 30, 60 filléres és 1 koronás izléses és esinos csomagokban állandó készletet tart Piac-után a Tisza-palotában berendezett üzletében. A dobozok, melyekben 20 különféle legfinomabb cukorka van csomagolva, a gőzcukorkagyár eredeti pecsétjével vannak leragasztva és kizárólag csak a fenti üzletben kaphatók.

— **Hippokrates,** a híres görög orvos volt az, aki Krisztus előtt már 456-ban az emberiséget gyógyította. Ő volt az, aki a szájjápolás fontosságára figyelmeztetett és a kellemetlen szájbüzt egy aromatikussal borral és porral javítani igyekezett. Ma már tudjuk, hogy a szájjápadlás az infekciós betegségek kiindulópontja s hogy a fogak rendszeres ápolása egy jó fogtisztítószerrel, mint pl. a „Kalodent”, nélkülözhetetlen kellék, mert ez a fogakat az emberi kor legvégéig épségben tartja.

— **Rendőri hírek.** Keresztesi Mihály feljelentést tett a rendőrségen Horváth Borbála ellen lopás miatt, aki tőle 20 korona értékű ruhaneműt elloptott. — Welz Frigyes Teleki-utca 12. szám alatti lakostól 6 mm. csontnyelű revolverét, — özvegy Vámoscsa György Batthyány-utca 18. szám alatti lakásáról 10 korona értékű gyűrűjét lopták el. A rendőrség ez ügyekben megindította a vizsgálatot.

— **A nap halottai.** A tegnapi nap folyamán az állami anyakönyvi hivatalban a következő haláleseteket jelentették be: Pálóczi Margit r. kath. 3 hónapos, Komlósi Kálmán ref. 1 hónapos, Ferianc Margit r. kath. 2 éves, Horváth Vilmos ref. 72 éves, Bernstein Simon izr. 63 éves, Weisz Mózes izr. 81 éves, Péntek Sándor ref. 69 éves.

— **A lelkes kongresszus** tisztelt tagjait felkéri Dávidházy Kálmán és Társa cég, hogy a több mint 120 munkással dolgozó s különleges készítményeiről országsszerte jó hírű könyvkötő műhelyét és dobozgyárát

megtekinteni szíveskedjenek. A t. látogatók 29-én és 30-án reggeli 7 órától este 7-ig a nap bármely órájában szívesen láttatnak.

— **Portásflu fizetéssel felvétetik Letzter József fényképésznél.**

— **Könyvkötészeti munkákat** Dávidházy Kálmán és társa cégnél rendeljünk.

— **Bankett kép a kongresszusról** Fekete Jakab férfi divat kereskedésében, Kistemplom mellett megrendelhető, a képek a kirakatban láthatók.

— **Szakmányos vincellér kerestetik** homoki szőlőbe. Cim a kiadóba.

— **Színházi látcsövek** nagy választékban Löbl Gyula és társa látcsöveszénél kaphatók. Debrecen, Piac-utca 63. sz.

— **Az Orle képei Frank Testvérek úri divat üzletének kirakatában** Piac-utca és Szent Anna-utca sarok láthatók és az üzletben megrendelhetők.

Antidol fejfájás és nátha ellen a legjobb gyógyszer. Kapható minden gyógyszerárban. Ara 60 fillér.

— **Lapunk minden előfizetője ingyen kapja az országos hírű, pontos címtárral ellátott Debreceni Képes Kalendáriumot.** Előfizetési díj egy óra 1 korona, negyedévre 3 korona, félévre 6 korona.

— **Szép, jó, tartós és ami fő, o'csó a „Hunnia”** műteremben készülő fénykép, levelező-lap és nagyítás. Műterem Csapó-utca 1. Piac-utca sarok. Versenyműterem fővárosi mintára.

— **Debreceni emléktárgyak, alkalmi ajándékok, gyermekjátékok és utazási cikkek** legnagyobb választékban **Mentze Henrik** újdonságok áruházában Kossuth-utca 4. szám.

Ingyen kapja lapunk minden előfizetője a „Debreceni Képes Kalendárium” Debrecen és Hajdu megye leggondosabb címtárát tartalmazó, díszesen bekötött képes nagy naptárt. o

Eltemették a nagy halottat.

Thaly Kálmán utolsó útja.

Pozsony, szeptember 30.

Délután 4 órakor Pozsony város összes templomaiban meghúzták a harangokat. A bámulatosan bugó harangok jelezték, hogy kezdődik Thaly Kálmán temetése.

A halottat még a délelőtti folyamán átszállították a Bél Mátyás-utcai evangélikus nagytemplomba s ott helyezték ravatalra mivel a halottas ház és környéke szűknek bizonyult. A templomban Balogh Elemér ref. lelkész mondott gyönyörű gyászbeszédet, a többi bucsubeszédet a temetőben mondták el.

A templomi szertartás után megindult az ezrekre menő sokaság az evangélikus temetőbe s kísérté a nagy halottat utolsó útjára, kinek koporsóján ott volt az a selyem zászló, amellyel az elhunyt egykor a függetlenségi eszméknek diadalt aratott. Képviselők és főrendek, testületek és társulatok, városok és pártok képviselői követték a koporsót a gyászoló családon kívül hosszú, végtelen sorban, mignem a harangok örökös zugása közepette megérkezett a menet a temetőbe.

Az egyházi beszéd és ima befejezte után az országos függetlenségi és 48-as párt nevében gróf Apponyi Albert, a Tudományos Akadémia és a Történelmi társulat nevében Berzeviczy Albert, a képviselőház nevében pedig Mérey Lajos bucsuztatták el a nagy halottat.

A debreceni függetlenségi és 48-as párt

nevében dr. Tüdös János mondott gyönyörű beszédet s azzal bucsuztatta el a város nagy képviselőjét.

Több társulat képviselője mondott még ezután bucsuztatót, melynek elhangzása után visszaadták az anyaföldnek a nagy ember porrészeit.

Itthon pedig Debrecenben a temetés ideje alatt szomorúan, bánatosan bugott az öreg Rákóczy-harang... Siratta a nagy kuruocot.

SZÍNHÁZ.

Tavaszz.

(Az új primadonna bemutatkozásáról.)

A színházi szezon tulajdonképpen ma este vette kezdetét Strausz gyönyörű muzsikájú operettjével, a „Tavaszz”-szal. A színház zsufolásig megtelt és az előadás szép hangulatos estélyét képezte az előkelő publikumnak.

Ebben a darabban játszott legelőbb a debreceni közönség előtt Szilassi Etel, az új primadonna. Határozott, végleges véleményt, kritikát róla most még természetesen nem alkothatunk. Ma este határozottan tetszett a közönségnek, azonban főleg kellemes megjelenésével és szép színpadi alakjával fogva. Anna, a szobaleány szerepében igen temperamentumosan játszott. Partnerét, Horváth Kálmánt a közönség szintén melegen ünnepelte. Tapsból, ujrázásból kijutott mindkettőjüknek.

Zilahyné színes, meleg hangja teljes szépségében érvényesült és nagyon szépen játszott. Egyik legjobb szerepében lépett fel, melyben a közönség már ugyanis ismerte és sokszor méltányolta. Kemény Lajos, mint Csapó dr. ügyvéd elfogadható alakítást nyújtott. Gyöngyi Izsó a régi jó volt, valamint többször megneveztette a közönséget Ligeti Lajos. És általában nagyon illeszkedtek be a mindvégig gördülékeny előadásba Bárdos Irma, ki meglepően szépen énekelt, — aztán Gyöngyi Jolán és Gerő Ida. Arkosi Vilmost, mint régi ismerősét, rokonszenvesen fogadta a közönség.

A kifogástalan rendezésért Ferenczy Frigyeset illeti az elismerés. — A karmesteri széket Mártonfalvy György dirigált és az előadáshoz összevágó zenei keretet kaptunk. Bár e téren még sok a pótolni való, amennyiben a zenekar még nem teljes.

(Feix.)

Wekerle Bécsben.

A király még nem dönt.

Budapest, szeptember 30.

Wekerle Sándor miniszterelnök tegnap este 9 órakor érkezett Bécsbe. Ma délelőtti gróf Zichy Aladár 6 Felsőge személye körüli miniszterrel folytatott megbeszélést. Háromnegyed 12 órakor a miniszterelnök a Hofburgba hajtatott, ahol pontban 12 órakor külön kihallgatáson fogadta a király. Ennek az audienciának hivatalosan az volt a célja, hogy a miniszterelnök átvegye a király döntését a kabinet lemondása tárgyában.

Bécsi hírek szerint a király elfogadta a Wekerle kormány lemondását, azonban az újabb kinevezésig megbizta tovább az ügyek vitelével. Fontosabb a miniszterelnök megbízásánál Kossuth Ferenc meghívása. Kossuth audienciáján sem lesz döntés és utána más kihallgatások várhatók.

Egyelőre csak az bizonyos, hogy Kossuth Ferencet fogadja a király, — a további meghívások felett még nem határoztak. Hír szerint a király több hatvanhetes politikust is meg fog hallgatni.

Kossuth kihallgatása után előreláthatólag szünet fog a kihallgatásokban beállani. Az bizonyos, hogy a magyar válságot semmi esetre sem fogják október 5-ike előtt megoldani.

TÁVIRATOK.

Wekerle a királynál.

Bécs, szeptember 30. Wekerle Sándor miniszterelnök a tegnapi estét Popovics Sándor az Osztrák-Magyar Bank kormányzójának a társaságában töltötte. Ma délelőtt a magyar házban Daruváry kabinet-irodai főnök látogatását fogadta. Később Zichy Aladár gróf miniszterrel tárgyalt. Háromnegyed tizenkettőkor gyalog a Burgba ment és pontban délben jelelt meg kihallgatáson a királynál. Kihallgatás után a miniszterelnök visszatért a magyar házba. A miniszterelnök délután visszautazott Budapestre.

Darányi diszpolgársága.

Szeged, szeptember 30. A város közgyűlése ma Darányi Ignác földmívelésügyi minisztert Szeged páros diszpolgárává választotta.

Letartóztatták a „Tulipán” szövetség titkárát.

Budapest, szept. 30. Ma letartóztatták Heltay Bélát, a „Tulipán” szövetség titkárát. A rendőrség kihallgatta és átkísérték az ügyészség fogházába.

Bleriot Budapesten.

Budapest, szeptember 30. Bleriot, a La-Manche esatorna merész avatikusja október 17-én jön Budapestre s az Üllői-uti katonai téren száll fel repülőgéppel. Fogadására nagy előkészületeket tettek.

Közgazdaság.

Budapesti gabonatözsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, szeptember 30.

Buzakinálát és vételkedv mérsékelt. Nyugodt irányzat mellett 30,000 métermázsza került forgalomba 5 fillérrel drágább áron. Egyéb gabonanemek közül tengeri változatlan, a több szilárd. Idő: derült.

Buza októberre	14.13—14
Buza áprilisra	14.08—09
Rozs októberre	9.61—62
Zab októberre	10.00—01
Rozs áprilisra	7.43—44
Zab áprilisra	7.65—66
Tengeri szeptemberre	0.00—00
Tengeri májusra	7.01—02
Repce augusztusra	00.00—00

VAROSI SZÍNHÁZ.

B) bérlet. 1-ső szám.

Debrecen, 1909. évi október hó 1-én, pénteken:

A kivándorló.

Színmű 4 felvonásban. Irta Hercegh Ferenc.

Személyek:

Hatfaludy, herceg	— — —	Lugosi Béla
Pálfalvy Miklós	— — —	Mártonfy R.
Szentgrothy, báró	— — —	Kardos G.
Jesszi	— — —	Huzella Irén
Hegyí, ügynök	— — —	Gyöngyi I.
Keresztési, a herceg jószágigazgatója	— — —	Sándori K.
Mihályi Gáspár	— — —	Kemény L.
Mihályné	— — —	Gerő Ida
Adél, a leányuk	— — —	Gyöngyi J.
Kelemen Kovács	— — —	Arkosi V.
Nagy Gyurka, rab	— — —	Torma Zs.

Történet: Az első felvonás egy vendéglő külön szobájában. A II-ik Pálfalvy lakásán. A III-ik a feyházban. A IV-ik egy virágkereskedésben. Idő: Jelenkor.

Holnap, szombaton október hó 2-án

A kivándorló.

Legbiztosabb szépitőszér a FÁY-fele ARC-CRÉM.

Kittüntette a Bécsi, Párisi és Londoni kiállításán arany éremmel és oklevéllel.

Hatása csodás!

Szépit, fiatalít! Legkittünőbb szer szeplő, májfoltok, pattanások és az arc bőr tisztátalanságai ellen.

Egy tégely ára egy korona.
Hozzávaló „Fáy-szappan” szintén egy korona
Kapható a készítő

GROSZ NAGY FERENCZ gyógyszerészénél =

Debreczen, Kossuth-utca 8.,
a színház mellett. * Telefon sz. 469.
„ARANYEGYSZARVU” gyógyszerészár.

Vászon, Fehérnemű,
Asztalnemű,
Ágynemű,
Zsebkendő,
Harisnya

Menyasszonyi kelengyék
Donogán
és Somossy
cégnél
Debreczen,
Kistemplombazár.

CSÁSZÁRFÜRDŐ.

BUDAPESTEN.

Nyári és téli gyógyhely, a magyar irgalmasrend tulajdona. Elsőrangú kenes hévízü gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszap-, medence- és kádfürdők, melyek kiváló gyógyhatással használatnak az összes reumatikus- és idegenbántalmaknál. Uszodák, hőlég-, szénsavas- és villamvízfürdők. Ivó- és belélegzősi kura. Prospektust ingyen és bérmentve küld

az IGAZGATÓSÁG.

Debreceni Tisztviselők Önsegélyző-Egyletének szabója.

MEGÉRKEZTEK a legdivatosabb férfi szövetségűdonságok

őszi és téli idényre,

ugyszintén a Debreceni Tisztviselők Önsegélyző-Egyletének mintagyűjteménye.

SZABÓ LÁSZLÓ

férfi szabó, Széchenyi-utca 1. szám.

UJ TEJCSARNOK BETHLEN-UTCA 12. SZÁM ALATT.

Gróf Károlyi Klára-majori tejgazdaság kezelőségének tejesarnoka, mint hygienikus tejtermelő-intézet ma nyílik meg. Ott kapható egész nap

kitünő minőségű, tisztán kezelt uradalmi teljes tej, I-a tea-vaj, habtejszin, kávétejszin, tejfele, turó, fölözött tej és mindenféle különlegességek minden mennyiségben.

Viszontelárusítóknak és nagyban vásárlóknak kedvezményes árak.

Házhoz szállításokat elvállalunk.

Szétküldésre előjegyzések délelőtt 9 és délután 3 óráig eszközöltetnek. Elárusító hely nyílik meg Csapo-utca 29. sz. alatt. Jelentkezni lehet délután 2—3 óráig.

Mi nem versenyzünk az árakkal, hanem az áruk minőségével, amely fényesen igazolja e nagynevű uradalom származását.

PRELOVSZKY ANDRÁS

elsőrangú katonai és polgári szabó üzlete bel- és külföldi szövetek valamint hadi felszerelési cikkek nagy választéku raktára

Debreczen, Kossuth-utca 4. szám.

Elvállal a legujabb szabású és a legnagyobb igényeket is kielégítő katonai, vasuti és sport egyenruhákat, polgári öltönyöket, valamint magyar-, disz- és viselő ruhákat papi reverendákat, palástokat és fővegeket a legjutányosabb árak mellett készítek.

Ugy tényleges, mint tartalékos tiszték és egyéves önkéntesek

a legelegánsabban szabályszerint kiváló olesó árban felszereltetnek. Az anyag jó minőségért valamint előírás szerinti elkészítésért felelőséget vállalok.

Arjegyzékkel és felvilágosítással szivesen szolgállok.

A
BORSOS-féle
HAJSZESZ a
legjobb hajnövesztő és haj-
ápoló szer. **Hatása bámulato-**
tos. Megszünteti a hajhullást, a
hajvégek megtöredezését. **NŐT-**
TETI A HAJÁT és nem változ-
tatja annak színét. — Kapható:
Mihalovits Jenő
gyógyszertárban
DEBRECZEN.

Padló lakk

minden színben, dobozonként 60 krajcar
a **Festékgári raktárban**
Hatvan-utca 8. szám. Telefon 205. szám.

A hölgyközönség figyelmébe!
Minden alkalmi vételnél

olcsóbban

szerezheti be szükségletét

az őszi és téli évadra Ruhakelme, Selyem,
Bársony, Mosóáru és Kendő újdonságokban

Bosznay J. és Társa

divat- és szőnyeg áruházában

Debreczen, Kossuth-u. 5.

Villamos világitást,

telefonok, villamos esengők
berendezését, javítását, óvi
jókárbantartását, úgy hely-
ben, mint vidéken legjobb
anyaggal, legolcsóbban esz-
közöl

Földvári L.

Debreceni első elektrotechnikai gyár és
villamos-szerelési vállalat. — Csillárok,
ivlámpák, villamos motorok, szellőzte-
tők, dinamok állandó nagy választékban.
Raktáron tartom a legjobb gyártmányu
Wolfram és Osmium égőket.

Verseny tárgyalási hirdetmény.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur folyó évi augusztus hó 30-án 56,292. sz. rendelete alapján nyilvános verseny hirdettetik a debreczeni m. kir. állami fémipari szakiskola felépítése alkalmával teljesítendő következő munkákra:

1. Föld- és kőműves elhelyező munkák.
2. Mű kőmunkák.
3. Szobrászmunkák műköből és majolikából.
4. Yasbetonmunkák.
5. Ácsmunkák.
6. Facement- és aszfaltmunkák.
7. Cserépfedő munkák.
8. Bádógos-munkák.
9. Keramit és terrazzo burkolati munkák.
10. Asztalosmunkák.
11. Lakatosmunkák és kötővasak.
12. Mázoló munkák.
13. Üveges munkák.
14. Fa- és csinvatredőny munkák.
15. Hézagmentes padló munkák.
16. Kőfaragó munkák.

A feltételek a következők:

1. Az árlejtésben résztvehet minden hazai vállalkozó és szakértő iparos, ki üzletének gyakorlására megfelelő hatósági engedéllyel bír.
2. Osszajánlaton kívül, ajánlat egyes munkákra, vagy munkacsoportokra külön is tehető. Össz- vagy csoportajánlat esetén megjelölendő azon munkanemek, amelyekre vonatkozó ajánlat el nem fogadása esetén ajánlattevő a többi munkanemekre nézve ajánlatát esetleg mégis fentartja.

3. Csak szabályszerűen kiállított, pecséttel lezárt, sértetlen borítékban elhelyezett és közvetlenül vagy posta útján beadott ajánlatok fognak tárgyalás alá vétetni.

4. A kellő bélyeggel ellátott ajánlatok és mellékletei legkésőbb folyó évi október hó 18-ának déli 12 óráig nyújtandók be az alulírott hivatalnál. Az ajánlat külső borítékára a következő felirat teendő: „Ajánlat a debreczeni m. kir. állami fémipari szakiskola építkezésével kapcsolatos munkákra.”

5. Az ajánlattevők tartoznak az ajánlati összeg 250,000 koronáig terjedő részének 5%-át, azonfelül részének pedig 2%-át kitevő bántópenzt vagy a budapesti magy. kir. központi állampénztárba, vagy a debreczeni m. kir. adóhivatali pénztárba, hivatkozással a hirdetés számára, készpénzben, vagy biztosítékképes értékpapírokban az ajánlat benyújtása előtt letenni s az erről szóló letétnyugtát, vagy ennek közjegyzőileg hitelesített másolatát az ajánlatához csatolni.

6. Az ajánlatok 1909. évi október hó 19-én, délelőtt 10 órakor fognak az alulírott hivatal hivatalos helyiségében felbontatni, amely tárgyalásnál az ajánlattevők, vagy azok igazolt képviselői jelen lehetnek.

7. A munkákra vonatkozó általános és különleges feltételek és tervrajzok az alulírott hivatalnál, naponta a hivatalos órákban, továbbá Budapesten Spiegel és Márkus építésszek műtermében (Veres Pálné-utca 32.) naponta délelőtt 10—12 órák között megtekinthetők; az ajánlati úrlapok és a munkakivonatok ugyanott ivenként 30 fillérért fognak a jelentkező pályázóknak kiszolgáltatni.

8. Ajánlattevésre csakis a kiadott nyomtatványok használhatók s ezekben az egyes munkákra ajánlott egységárak számjegyekkel beirandók, az egész munkanemre ezek alapján kiadandó ajánlati összeg pedig úgy számjegyekben, mint betűkkel kiirandó.

9. Egyeztetett általános összegű ajánlatok figyelembe nem fognak vétetni.

10. Az ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig kötelezettségben maradnak.

11. Ama pályázók, kik az ajánlott ipari munkálatok teljesítésére törvényes képesítéssel nem bírnak, kötelesek az ajánlatukban ily képesítéssel bíró, tőlük üzletük vezetésével megbízott iparost megnevezni és annak képviselőjét igazolni.

12. Az 1907. III. t.-cikk 13. és 14. §-ai értelmében a munkálat elnyerői a szállítást, vagy munkálat teljesítéséhez szükséges új gépeket, eszközöket, berendezési tárgyakat, ha kellő minőségben, kellő időre és nem lényeges árkülönbség mellett hazai iparosoktól, vagy gyárosoktól beszerezhetők, azoktól kötelesek beszerezni; az összes nyersanyagokat, félgyártmányokat, kész iparcikkeket, amennyiben azok a magyar szent korona országai területén előállítottak, termeltetnek, illetőleg amennyire ez egyáltalán lehetséges, teljesen a magyar szent korona országa termelése és ipara révén tartoznak beszerezni a cikkek gyártásához, illetőleg a munkálatoknak teljesítéséhez hazai és pedig első sorban magyar honos műszaki erőket, tisztviselőket, iparosokat, alvállalkozókat, munkavezetőket, munkásokat stb. tartoznak alkalmazni és e kötelezettségek teljesítése tekintetében magukat a m. kir. kereskedelmi muzeum, illetőleg a kereskedelemügyi miniszter szakközegei ellenőrzésének is alávetik és az e végből szükséges adatokat az ellenőrző közegek rendelkezésére bocsátják.

Hazai származásra nézve vállalt ezen kötelezettségek, avagy azok egyike, vagy másika alól az 1907. III. t.-cikk 13. §-a értelmében csak a kereskedelemügyi miniszter adhat egyes indokolt esetekben felmentést és e kötelezettségeknek vagy azok egyikének a m. kir. kereskedelmi muzeum, illetőleg a kereskedelemügyi miniszter ellenőrző közegei által megállapított árhágása esetén a hatóság választásától függ, hogy a szerződést a vállalkozó előzetes értesítése mellett, bírói közbenjárás nélkül felbontsa és e mellett a szállítást vagy munkálatot a vállalkozó terhére és veszélyére más módon biztosítsa, vagy pedig, hogy a szerződésben % szerint megállapítandó, de az összérték 20%-át meg nem haladható és az ipari és kereskedelmi alap javára eső kötbér kifizetését és e mellett a szerződés teljesítését követelje.

Az 1907. III. t.-cikk 15. §-a értelmében e kötelezettségek, avagy azok egyikének kijátszása által elkövetett és beigazolt visszaélés esetén a kereskedelemügyi miniszter a vállalkozót az 1907. évi III. t.-c. 15. §-a értelmében a kereskedelemügyi miniszteri tárcza körébe tartozó összes ipari szállítások és munkálatokból végleg vagy meghatározott időre kizárhatja.

12. Ama pályázók, kik ajánlatuk benyújtásakor a kereskedelemügyi m. kir. miniszterrel üzleti összeköttetésben még nem állottak, illetőleg előtte ismeretlenek, tartoznak szállító-képességüket, illetőleg megbízhatóságukat kereskedelmi és iparkamarai bizonylattal igazolni.

13. Ha csak lehetséges, már az ajánlatban meg kell nevezni azon hazai iparosok vagy gyárosok nevét (céget), foglalkozását és telephelyét, kiknek gyártmányát ajánlattevő szállítani, vagy akiknek igénybevételével a munkálatot hazai anyagokból hazai és pedig első sorban magyar honos műszaki és munkaerők útján teljesíteni fogja. Ha ez nem lehetséges, úgy az ajánlattevőnek kötelezőleg ki kell jelentenie, hogy a szóbanlevő iparosok, gyárosok nevét (céget) foglalkozását és telephelyét vagy a szerződésben fogja megnevezni, vagy ha ezt nem tehetné, a hivatalnak a szállítást vagy munkálat megkezdését megelőzőleg legalább 15 nappal, vagy — a külön hivatal engedélyével — legkésőbb annak megkezdésekor 10%-os kötbér terhe mellett be fogja jelenteni.

14. A kereskedelemügyi miniszter fentartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között, az ajánlott árakra vonatkozó tekintet nélkül, szabadon választhasson.

Debreczen, 1909 szeptember hó 26-án.

M. kir. áll. építészeti hivatal.

APRÓ HIRDETÉSEK.

10 szög 40 fillér, azontul minden szó 4 fillér, a legkisebb hirdetés 40 fillér.

Levélbéli tudakozódásokra pontosan válaszolunk, kérjük azonban a szükséges postabélyeget. Apróhirdetéseket postautalvánnyal is lehet föladni, a szelvényen a szöveg könnyen elfér. Apróhirdetéseket a kiadóhivatal felvesz d. e. 8-1-ig és d. u. 2-8-ig gróf Dégenfeld-tér 2. sz. I. emelet, a folyosón az első ajtó.

Minden ok

amellett szól, hogy vegye igénybe a „Debreczen“ apróhirdetéseit, mert

- Ha állást keres — ott talál.
- Ha lakást keres — ott talál.
- Ha alkalmazást keres — ott talál.
- Ha társat keres — ott talál.
- Ha oktatást keres — ott talál.
- Ha butort keres — ott talál.
- Ha hangszert keres — ott talál.

Szóval bármire is szüksége van, ott megtalálhatja, ha pedig eladni akar valamit, ott eladhatja.

Levelezés.

Levele van a kiadóban és a hivatalos órák alatt átvehetik: „Dezső“, „Böske“, „D. V.“, „Szinházhatá“, „Nánási“, „Pipacs“, „K. Z.“ jeligére.

45 éves, magános munkás ember vagyok, nősülési szándékból keresek 30-40 éves leányt vagy magános asszonyt. 1000 korona készpénzzel rendelkezem. — Levelet kérek „Becsületes munkás“ jeligére a kiadóba.

Intelligens fiatalember fiatal leány vagy özvegy barátságát keresi, kit anyagilag is támogatna. Leveletet „Őszi rózsá“ jeligére a kiadóba.

Ajánlat.

Pörkölt kávé különlegességek villany üzemi kávé pörkölte a kirakatban, Félegyházi Jánosnál Piac- és Miklós-utca sarok.

Zongorák, Pianók, Harmoniumok és Cimbalmok bérbé kaphatók Schmidt S. hangszer raktárában.

Zongora órákat ad kezdők és haladók számára előkelő urileány. Cim a kiadóban.

Írásbelli másolási munkálatokat szép, helyesírással bíró fiatalember elvállal. Cim a kiadóban.

Uraktól levett ócska ruhákat igen tisztességes árban vesz Rösenberg Béni Debreczen Bádógos-u. 1. 15

Műhelynek világos pince kiadó. Értekezhetni István-gőzmalmi portánál. Ócska deszka kerestetik.

Külön bejárattal gázon lakás, elegánsan butorozva (gáz, parkett) a piacon kiadó. Cim a kiadóban.

Koszt és kvártély kapható Vigkedvű Mihály-utca 17. szám alatt.

Két raktár november 1-re kiadó, Csapó-utca 50. sz.

Pénztárnoknő helybeli elsőrangú női divatüzletbe azonnali belépésre felvétetik. Cim a kiadóhivatalban.

Házvezetőnőnek ajánlkozik intelligens, fiatal özvegy nő; elősméit jó gazdasszony. Cim a kiadóban.

Iskolakönyvek vidéki megrendelését leggyorsabban és pontosan intézi, Debreczen legrégebb könyv- és papirkereskedése: Csáthy Ferenc, Egyház-tér 2. sz.

Borsos-féle hajszesz kapható Mihalovits Jenő gyógyszerárában.

Kereslet.

Szakmányos vincellér
kerestetik homoki szőlőbe. — Cim a kiadóhivatalban.

Pénztárnoknő felvétetik Félegyházy János fűszerüzletébe. Ki már gyakorlattal bír, előnyben részesül.

Ügyes mosónő kerestetik. Cim: Varga-utca 12.

Lakatos segéd és tanuló felvétetik Csillag-utca 25. szám alatt.

Egy jó családból való fiú tanulóknak Juhász István épület- és műlakatos vállalatánál felvétetik. Kazinczy-utca 2. sz.

Eladás.

Eladó idel, saját termésű must, 100 hektó Rizling és Ezerjóból Molnár Lukácsnál, Debreczenben.

50 hektoliter érmelléki must eladó. Cim a kiadóban.

Egy hus-, tej- vagy kenyérhordó féderes kocsis eladó. Csapó-utca 40.

Bihar-Diószegei bor, hordószámra eladó Csapó-utca 27. sz., ugyanott az ideai termés, cirka 100 hektoliter, eladó.

Simonffy-utca 13. számú ház eladó. Bővebb felvilágosítással szolgál Csillag Miksa József kir. herceg-utca 53.

Vetni való buza eladás. Szép, tiszta, 80-81. minőségű buza, tisztán kirotálva kapható, kisebb és nagyobb mennyiségben. Cim a kiadóhivatalban.

Babot, diót, kölest és egyéb magvakat vesz Zipser Samu, Temesvár.

Billárd-asztal, ebédlő-kredenc eladó, asztalosmunkákat elvállalok. Eötvös-utca 112. Nagy.

VILLAMOS VILÁGÍTÁS

DEBRECZEN,
TELEFON 656.

POLLÁK SAMU

BERENDEZÉSI VÁLLALATA

VIZVEZETÉK és CSATORNA

PIAC-UTCA 43.
TELEFON 656.

Villamos motorok, ivlámpák, * Fűrdőberendezések, mosdók,
csillárok és izzólámpák. * klosették és kagylók,
valamint világítási és vízvezeték szerelvények állandó raktára.

Költségvetések és tervek díjmentesek. — Javítások eszközöltetnek.

Nyomatott Debreczen szab. kir. város könyvnyomda-vállalatánál.

Női ruhaszövetek

az őszi- és téli időnyre, valamint flanellek, barohetek fekete és színes selymek, bársonyok, gyönyörű ruhadíszek

Francia P. D. jegyű fűzők

Arcfátyol, divatövek, gyöngy- és bőr díszításkák,

Menyasszonyi selymek,

koszoruk és fátyolok

◀ legolcsóbb szabott árban! ▶

Szabó Lajos Fiai

divat- vászon- és szőnyeg-raktára

Debreczen, Rózsa-u. 1.

Alapított 1842. évben.

Telefon 727. * Telefon 727.

Ne mulassza el a jó alkalmat
és keresse fel

MOLNÁR TESTVÉREK

electro-technikai fizetlet (Egyház-tér 3., Nagytemplommal szemben),

hol a legtökéletesebb

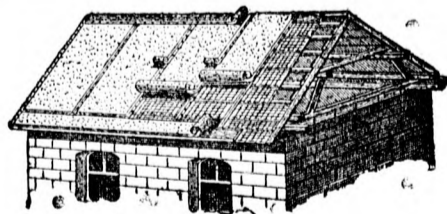
Eredeti „Angyal“ védjegyű Gramofon
25 forintért kapható.

Varrógép, kerékpár raktár.

Villanycsengők bevezetése és évi jó-
karban tartása legjutányosabban.

* Pontos és figyelmes kiszolgálás. *

Helyi és megyei telefon 727.

Biehn Asphalt fedőlemezei

Vaskályhák

Takarék tüzhelyek

Francia konyhák

Sesztina Lajos

vasraktárában

Debreczen, Piac-u. 23.